

N:o 85.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 9 maj 1894.
— — — — Andra Kammaren den 9 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af gjorda framställningar i fråga om uppförande af nya kasern-etablissemang m. m.

(Statsutskottets utlåtande n:o 65 och memorial n:o 74.)

Till Konungen.

Uti Eders Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t under *fjerde* hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att, till bestridande af kostnaderna för de med anledning af beslutet om den förbättrade härordningen nödiga kasernbyggnader, på extra stat för år 1895 bevilja 400,000 kronor.

Uti särskild, den 9 mars innevarande år till Riksdagen aflåten proposition har Eders Kongl. Maj:t, under återopande af propositionen bilagda utdrag af statsrådsprotokollen öfver landtförsvarsärenden för samma dag och för den 9 sistlidne februari samt med förmälan, att Eders Kongl. Maj:t funnit inqvarteringen af de på grund af 1892 års urtima Riksdags beslut ny- och ombildade värfvade truppförbanden, för hvilka plats i arméns nuvarande kasernetablissemang icke kunde beredas, böra så ordnas, att kronprinsens husarregemente i sin helhet förlades till Malmö, skånska husarregementets skolor och chefsexpedition till Helsingborg, skånska dragonregementets skolor och chefsexpedition till

Ystad, Vendes artilleriregemente i sin helhet till Kristianstad, Vendes trängbataljon till Landskrona, Norrlands dragonregementets skolor och chefsexpedition till Umeå, andra svea artilleriregemente till Upsala, andra göta artilleriregemente till Jönköping och Norrlands trängbataljon till Sollefteå, föreslagit Riksdagen att

dels medgifva

att såväl skånska dragonregementets nuvarande etablissement i Ystad som kronprinsens husarregementets nuvarande kasern, stall och ridhus samt vakt- och sjukhusbyggnader med tillhörande tomter äfvensom öfriga med grön färg å den vid statsrådsprotokollet för den 1 februari 1889 bilagda karta utmärkta, kronan tillhöriga områden i Malmö stad, med undantag endast af de med bokstäfverna A och A 1 å kartan betecknade, invid citadellets inre vallgraf belägna egofigurer, måtte få försälgas, etablissementet i Ystad mot en köpeskilling, ej understigande 35,000 kronor, och tomterna och byggnaderna i Malmö mot 498,000 kronor och de öfriga villkor, som i Malmö stadsfullmäktiges skrifvelse den 7 mars 1887 funnes närmare angifna; samt

att i köpslutet om malmötomterna måtte få anses inbegripna jemväl sådana möjligen icke särskildt omnämnda delar af den egentliga stadens fästningsverk å norra fronten, norra glacisen samt bastionerna Nyköping och Norrköping, som enligt 1805 års raseringsplan blifvit Kongl. Maj:t och kronan förbehållna och icke sedermera med full eganderätt till staden Malmö afträdts, äfvensom samtliga de försålda områdena tillhörande kanaler och grafvar;

dels till bestridande af kostnaderna för de i statsrådsprotokollet för den 9 sistlidne mars omförmälda kasernbyggnadsarbeten i Malmö, Ystad, Helsingborg, Kristianstad, Umeå, Upsala, Jönköping, Sollefteå och Karlsborg äfvensom för anordnande af skjut- och exercisfält för andra göta artilleriregemente och exercisfält för Norrlands dragonregemente och andra svea artilleriregemente bevilja — utöfver de bidrag till kasernbyggnaderna å tillsammans 750,000 kronor, som vid förläggning af skånska dragonregementets skolor och chefsexpedition till Ystad, af andra svea artilleriregemente till Upsala och af andra göta artilleriregemente till Jönköping äro från nämnda tre städer att påräkna — ett belopp af 3,941,800 kronor, att utgå med 1,411,925 kronor af försäljningsmedlen för nyssnämnda tomter och byggnader i Malmö och Ystad äfvensom för de i statsrådsprotokollet omförmälda tomter och lägenheter m. m. i Stockholm och Göteborg samt med återstående 2,529,875 kronor såsom anslag på extra stat, deraf, på sätt i

den till innevarande års Riksdag aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof blifvit begärdt, 400,000 kronor för år 1895;

dels till landtförsvaret upplåta den så kallade Engeströmska lyckan vid Malmö, den för närvarande till disposition af landshöfdingen i Vesterbottens län ställda byggnad i Umeå, inegorna till indragna majorsbostället ²¹/₃₄ mantal Ytterhiske eller Hedlunda n:o 4 i Umeå landsförsamling, de å Upsala stads skifteskarta med litt. D III, D V, D VI, D VII, D VIII, D IX, D X, D XI och D XII utmärkta egoområden äfvensom 50 har af kronoegendomen Ryhof, att tillträdas å tider, då nuvarande innehafvares nyttjanderätt lupe till ända eller hvarom eljest öfverenskommelse med dem kunde varda träffad, samt användas, Engeströmska lyckan till tomt för kronprinsens husarregementes blifvande nya etablissement i Malmö med Eders Kongl. Maj:t dervid förbehållen rättighet att vidtaga sådana smärre utbyten af de lyckan tillhöriga områden, som kunde erfordras för att bringa etablissementet i omedelbar beröring med den invid detsamma af Malmö stad anlagda väg, landshöfdingebostället i Umeå för kasernetablisementet i nämnda stad, inegorna till före detta majorsbostället Ytterhiske eller Hedlunda till exercisfält för Norrlands dragonregemente, de invid Upsala belägna kronojordar till exercisfält för andra svea artilleriregemente, samt det till kronoegendomen Ryhof hörande område till exercisfält för andra göta artilleriregemente;

dels slutligen bemyndiga Eders Kongl. Maj:t att utaf för handen varande tillgångar för kasernbyggnadsarbetena förskjuta ett belopp af 913,925 kronor, motsvarande den behållning, som beräknades uppkomma vid försäljningen af de så kallade gardestomterna, af förut omförmälda tomter och lägenheter m. m. i Göteborg och af kasernetablisementet i Ystad.

När Riksdagen nu går att anmäla sitt beslut angående Eders Kongl. Maj:t förevarande framställning, har Riksdagen till en början velat erinra, att uppförande af kasernetablisement åt ifrågavarande truppförband betingas af den af Riksdagen år 1892 beslutade härorganisationen och den i sammanhang dermed Riksdagen förelagda och af Riksdagen utan anmärkning lemnade öfvergångsplanen.

I afseende å förläggningssorterna för ifrågavarande truppförband har departementschefen vid ärendets föredragning inför Eders Kongl.

Maj:t den 9 mars innevarande år yttrat, bland annat, att han vid de förslag, han i nämnda afseende inför Eders Kongl. Maj:t framlade, icke ansett sig böra uteslutande, ja, ej ens företrädesvis fästa sig vid de kostnader, som med truppförbandens förläggning i den ena eller andra orten kunde uppkomma; att det visserligen utan all fråga måste ur alla synpunkter betraktas såsom synnerligen viktigt, att statens utgifter för de nya kasern- och skoletablissementen måtte kunna begränsas till det minsta möjliga, men att å andra sidan ej finge lemnas obekadt, att det gälde att för sekler bestämma de olika truppernas förläggningssorter och att valet deraf kunde komma att i afsevärd mån inverka ej mindre på deras utbildning i och för sig än äfven på deras mobiliseringsförmåga och utsigterna för dem att vid krigsutbrott med största möjliga skyndsamhet inträffa å de olika krigsskådeplatser, der deras medverkan kunde erfordras; samt att, om en af två eller flera till förläggningsplatser föreslagna orter erbjöde öfvervägande fördelar i nämnda afseenden, på samma gång som emellertid anläggningskostnaden för det blifvande etablissementet derstädes komme att ställa sig något högre, det icke kunde anses vara med sund statshushållning förenligt att för undvikande af de något högre byggnadskostnaderna till förläggningssort utse den i militäriskt afseende mindre gynnade orten och sålunda skapa missförhållanden, som i all framtid kunde störande inverka på truppförbandets i fråga tjenstduglighet.

Riksdagen, som delar den af departementschefen sålunda uttalade mening, har ansett frågan om förläggningsplatserna för ifrågavarande truppförband vara ett ämne, som lämpligast bör öfverlemnas till Kongl. Maj:ts pröfning.

Vid granskning af de framlagda kostnadsberäkningarna för ifrågavarande kasernetablissement har Riksdagen funnit desamma i vissa afseenden för höga. Så hafva exempelvis, jemte det att för oförutsedda utgifter i allmänhet beräknats 5 procent af hela anläggningskostnaden, kostnaderna för vinterstallbyggnader upptagits till belopp, som motsvara för byggnader af sten öfver 600 kronor och för byggnader af trä 500 kronor för hvarje spilta. Med hänsyn härtill och då Riksdagen, i likhet med departementschefen, finner lämpligt att vid beviljande af det sammanlagda belopp, som för ifrågavarande kasernanläggningar må anses erforderligt, medgifvande lemnas Eders Kongl. Maj:t att till täckande af möjligen uppkommande brist i belopp, som beräknats för ett etablissement, använda öfverskottet å belopp, som afsetts för ett annat, har Riksdagen ansett, att, på sätt här nedan närmare angifvits, icke oväsentliga besparingar kunna göras i de för dessa ändamål be-

räknade kostnader. Derjemte, och enär Riksdagen har att betrakta den föreliggande frågan hufvudsakligen från kostnadssynpunkt, har Riksdagen, vid beräkningen af för ändamålet påräkneliga tillgångar, ansett, att, der anbud af bidrag till någon kasernanläggning framstälts från flera platser, hvilka af departementschefen ansetts kunna såsom förläggningssort för visst truppförband ifrågasättas, det af dessa anbud bör såsom tillgång beräknas, som, derest det antages, skulle för statsverket medföra de minsta utgifterna, Eders Kongl. Maj:t dock obetaget att, med användande af de tillgångar, som för ändamålet blifva för Eders Kongl. Maj:t disponibla, förlägga etablissementen till de orter, Eders Kongl. Maj:t, efter öfvervägande af samtliga på saken inverkan omständigheter, må vid slutlig pröfning finna fördelaktigast.

I afseende å Eders Kongl. Maj:ts förslag i dess särskilda delar får Riksdagen anföra följande.

Kronprinsens husarregemente.

Såsom här ofvan omförmälts, innefattar Eders Kongl. Maj:ts framställning i afseende å anskaffande af nytt kasernetablissemment för detta truppförband, att, under det att för närvarande en del deraf är förlagd i Malmö och den öfriga delen i Helsingborg, för regementet i dess helhet skulle uppföras nytt etablissement i Malmö för en kostnad af 770,000 kronor, hvarjemte skulle till Malmö stad försäljas åtskilliga derstädes belägna, kronan tillhöriga områden mot en af staden erbjuden köpeskilling af 498,000 kronor och öfriga i Malmö stadsfullmäktiges skrifvelse den 7 mars 1887 närmare angifna villkor.

På redan anförda skäl anser Riksdagen, att kostnaden för ett kasernetablissemment för ifrågavarande truppförband bör kunna begränsas till 708,000 kronor.

I afseende åter å berörda af Malmö stad gjorda anbud har, såsom inhemtats af det vid Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition fogade statsrådsprotokollet af den 1 februari 1889, staden icke velat erbjuda något i aflösen för den inqvarteringsbörda, som åligger staden i följd af bristande kasernutrymme, och hvilken, enligt verkställd utredning, medför en årlig utgift för staden af 4,632 kronor och således, kapitaliserad efter fem procent, motsvarar ett belopp af 92,640 kronor. Då ersättning för berörda aflösen syntes Riksdagen böra, derest ifrågavarande etablissement uppföres i Malmö, af staden utgöras, har Riksdagen ansett, att ifrågavarande etablissement ej bör derstädes uppföras,

med mindre än att staden, såsom bidrag till kasernanläggningen, i ersättning för berörda aflösen erlägger nämnda belopp, 92,640 kronor. Derjemte har Riksdagen ansett, att staden, i likhet med flera andra kommuner, dit nya kaserner ifrågasatts att förläggas, bör, derest det nya etablissemnet der uppföres, åläggas att kostnadsfritt för staten till den föreslagna kaserntomtens gräns främдраga stadens gas- och vattenledningar.

Då alltså kostnaden för nytt kasernetablissemnet för hela ifrågavarande regemente af Riksdagen beräknats till 708,000 kronor samt, enligt Riksdagens beräkning, för ändamålet bör finnas att tillgå dels 498,000 kronor, dels ock 92,640 kronor eller tillsammans 590,640 kronor, skulle alltså statens kontanta utgift för anskaffande af nytt etablissemnet för detta truppförband belöpa sig till 117,360 kronor.

Skånska dragonregementet.

För uppförande af kasernetablissemnet åt detta truppförbands skolor och chefsexpedition har Eders Kongl. Maj:t beräknat en kostnad af 721,300 kronor.

Af i det föregående anförda skäl, har Riksdagen ansett berörda kostnad kunna begränsas till 662,300 kronor, hvadan och då anbud på bidrag af Ystads kommun till etablissemnet uppförande föreligger till belopp af 300,000 kronor, som med 200,000 kronor öfverskjuter erbjudet bidrag från annan kommun, hvilken ansetts jemväl kunna till förläggningssort ifrågasättas, samt genom försäljning af det nuvarande etablissemnet i Ystad, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, såsom ytterligare tillgång äro att påräkna 35,000 kronor, statens kontanta utgift för ändamålet, enligt Riksdagens beräkning, bör kunna inskränkas till 327,300 kronor, derest etablissemnet, såsom ock Riksdagen anser lämpligt, förlägges till Ystad.

I öfverensstämmelse med hvad Riksdagen i afseende å kasernetablissemnet för kronprinsens husarregemente uttalat, anser Riksdagen att den kommun, dit det nya etablissemnet för skånska dragonregementet förlägges, bör åläggas att utan kostnader för staten till gränsen för etablissemnet tomt främдраga kommunens gas- och vattenledningar i den mån sådana äro eller varda anlagda, samt att, derest etablissemnet förlägges till Ystad, staden jemväl må åläggas att underhålla ett genom den föreslagna kaserntomten derstädes gående afloppsdikey.

Vendes artilleriregemente.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, så vidt den rör detta truppförband, afser att, för hela det omorganiserade regementets förläggning till Kristianstad, der skola uppföras ytterligare kasernbyggnader m. m. för en kostnad af 304,000 kronor, samt att det ledigblifna etablissementet i Landskrona i stället skall upplåtas till den under uppsättning varande Vendes trängbataljon.

Då emellertid, enligt hvad Riksdagen inhemtat, staden Kristianstad för närvarande disponerar åtskilliga kronan tillhöriga områden utan att därför utgifva ersättning, och genom uppförandet af ifrågasvarande kasernbyggnader och dermed i sammanhang föreslagna anordningar staden skulle komma att beredas ytterligare sådan disposition och andra fördelar, anser Riksdagen, att, intill dess berörda förhållanden blifvit nöjaktigt utredda och tillfredsställande ordnade, frågan om uppförande af ytterligare kasernbyggnader i Kristianstad bör uppskjutas; och torde regementets två ridande batterier utan olägenhet kunna tills vidare förläggas till kasernetablissementet i Landskrona, och den under uppsättning varande Vendes trängbataljon beredas provisoriskt utrymme i de talrika, för sådant ändamål användbara byggnaderna vid Herrevadskloster utan några särskilda kostnader för statsverket.

Andra svea artilleriregemente.

Uppförande af kasernetablissement för detta truppförband har af Eders Kongl. Maj:t beräknats betinga en kostnad af 935,000 kronor.

Af förut anförda skäl har Riksdagen ansett denna kostnad kunna begränsas till 859,000 kronor; och då här från tvenne särskilda kommuner, hvilka båda af departementschefen ansetts kunna ifrågasättas till förläggningsort för truppförbandet, föreligga anbud om bidrag till etablissementets uppförande till olika belopp, det ena å 200,000 kronor från Upsala kommun, det andra å 400,000 kronor från Gefle, har Riksdagen, som vid beräkningen af hvad staten bör för ändamålet anslå, funnit att hänsyn bör tagas till det högre bidragsbeloppet, 400,000 kronor, sålunda ansett statens utgift för anskaffande af etablissement för ifrågasvarande truppförband böra belöpa sig till allenast 459,000 kronor.

Med anledning af en inom Riksdagen gjord framställning, att

Riksdagen, när den beviljade medel till kasernetablissemnet för andra svea artilleriregemente i Upsala, måtte göra det under vilkor, att det icke förlades på nu föreslagen plats i hospitalets närhet, utan så långt afsides derifrån, att de många och beaktansvärda olägenheter för sjukvården samt det menliga inflytande på de sinnessjuka, som dess förläggande på nu föreslagen plats enligt det af medicinalstyrelsen i ärendet afgifna utlåtandet måste medföra, måtte helt och hållet undvikas, har Riksdagen velat erinra, att medicinalstyrelsen i sitt till Eders Kongl. Maj:t i ämnet afgifna utlåtande anfört följande:

»Att en större lägerplats med der rådande lägerlif och oro, belägen omedelbart invid ett stort hospital, afsedt för sinnessjukas vård, skall medföra många och beaktansvärda olägenheter för sjukvården, är obestridligt och ty värr oundvikligt, då ingen ändring härutinnan kan ifrågasättas. Förre öfverläkaren vid Upsala hospital och dåvarande hospitalsdirektion hafva ock vid flera olika tillfällen så kraftigt framhållit det menliga inflytande på sjukvården, som vållats af skjutöfningsarna med handgevär vid den närbelägna skjutbanan för Uplands regemente, att densamma med nådigt bifall och bidrag af hospitalets medel nyligen måst förflyttas längre bort från hospitalet.

Med hänsyn till denna erfarenhet om skjutöfningsarnas menliga inflytande på oroliga sinnessjuka och dessas vård, vore det onekligen önskvärdt, om, till undvikande af dessa olägenheters förökande, de ifrågasatta skjutöfningsarna med *kanoner* kunde förläggas till en från hospitalet mera aflägsen plats än den nu ifrågasatta, som visserligen är långt mera aflägsen från hospitalet och än mer från den ifrågasatta nya stora asylen för sinnessjuka än den forna skjutbanan, men som dock kommer att införlifvas med den nuvarande exercisplatsen.

Då frågan emellertid kan blifva af ej ringa betydelse för sjukvården vid hospitalet, har medicinalstyrelsen ansett sig böra inhemta utlåtande af hospitalsdirektionen, som, efter omsorgsfull pröfning af ärendet och efter å exercisplatsen anställda skjutförsök med en kanon och under samtidigt iakttagande af verkningarna deraf inom olika afdelningar af hospitalet, icke ansett sig befogad att afstyrka förslaget.

På grund af de allvarsamma klagomål, som förr försports öfver handgevärseldens menliga inverkan på sjukvården, kan dock med skäl befaras, att liknande klagomål öfver kanoneldens inflytande på de sinnessjuka icke komma att uteblifva.

Då den skjutning med många kanoner, som under pågående artilleriöfningar eger rum, måste inverka långt kraftigare och varaktigare än den obetydliga skjutning, som nyligen på försök företagits med en

enda kanon och få skott, så bör man ej fästa allt för stor vikt vid de resultat, som dervid vunnits, enär faran för en menlig inverkan på de sjuke af en fortsatt och ofta återkommande skjutning med kanoner onekligen kvarstår vid exercisfältets begagnande härtill.

Medicinalstyrelsen skulle därför helst se, om skjutöfningarna med kanoner å det ifrågasatta exercisfältet kunde alldeles undvikas, men då frågan ej torde få bedömas ensidigt och med uteslutande hänsyn till hospitalets intressen, samt då hospitalets direktion efter omsorgsfull pröfning af frågan affattat sitt slutliga utlåtande sålunda:

„Ehuru alltså icke hvarje påverkan på de sjuke kunde under alla förhållanden helt och hållet uteslutas, ansåg dock ej direktionen, att man hade att befara så stora olägenheter för sjukvården inom hospitalet genom andra svea artilleriregementes förläggande till den i handlingarna föreslagna platsen, att direktionen med anledning häraf kunde anse sig befogad att afstyrka förslaget;

så anser medicinalstyrelsen sig, dock endast med mycken tvekan, kunna instämma i samma utlåtande.»

Med afseende å hvad sålunda af medicinalstyrelsen anförts och af Riksdagen i öfrigt inhemtats, vill Riksdagen såsom synnerligen önskvärdt uttala, att Eders Kongl. Maj:t vid frågans slutliga pröfning icke måtte lemna de af medicinalstyrelsen sålunda framhållna omständigheter utan tillbörlig hänsyn.

Andra göta artilleriregemente.

Eders Kongl. Maj:t har beräknat, att uppförandet af ett kasern-etablissemment för detta truppförband skulle betinga en kostnad af 945,000 kronor. Denna kostnad har Riksdagen dock, på redan anförda skäl, ansett kunna begränsas till 868,000 kronor; och då här från tvenne särskilda kommuner, hvilka båda af departementschefen ansetts kunna ifrågasättas till förläggningsort för truppförbandet, föreligga anbud om bidrag till etablissemmentets uppförande till olika belopp, det ena å 220,000 kronor och det andra å 250,000 kronor, har Riksdagen, som vid beräkningen af hvad staten bör för ändamålet anslå, i öfverensstämmelse med hvad Riksdagen här ofvan anfört funnit hänsyn böra tagas till det högre bidragsbeloppet, 250,000 kronor, sålunda ansett statens kontanta utgift för ändamålet böra belöpa sig till allenast 618,000 kronor.

Norrlands trängbataljon.

Kostnaden för uppförande af ett etablissement för detta truppförband, hvilken af Eders Kongl. Maj:t beräknats till 370,000 kronor, har Riksdagen, på redan anförda skäl, ansett kunna nedbringas till 340,000 kronor.

Inredningsarbeten m. m.

Såsom af statsrådsprotokollen inhemtas, är Eders Kongl. Maj:ts afsigt, att, sedan de tre sqvadroner af kronprinsens husarregemente, som äro förlagda till kasernetablissementet i Helsingborg, blifvit derifrån förflyttade till det föreslagna nya etablissementet för nämnda regemente, etablissementet i Helsingborg skall upplåtas till skånska husarregementets skolor. Dessförinnan måste dock, enligt hvad i statsrådsprotokollet meddelas, några mindre omfattande inredningsarbeten i etablissementet verkställas, hvarför Eders Kongl. Maj:t äskat ett belopp af 10,000 kronor. Häremot har Riksdagen icke haft något att erinra.

Derjemte innefattar Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att ett sammanlagdt belopp af 41,500 kronor måtte beviljas dels till vissa inredningsarbeten i slutvärnet å Karlsborg, dels för en bevärbarsbarack för göta trängbataljon och dels för ett stallskjul åt göta ingenjörbataljon, hvilka båda bataljoner äro å Karlsborg förlagda. I nämnda slutvärn skall utom dessa bataljoner äfven Karlsborgs artillericorps förläggas.

Då emellertid uppgjordt förslag till fördelning af utrymmet i slutvärnet mellan dessa tre truppförband ej blifvit slutligen faststaldt, och denna frågas afgörande synes böra föregås af en fullständig utredning angående truppförbandens verkliga behof af kasernutrymme, samt i alla händelser ganska betydande utrymme i proviantförrädsbyggnaden å Karlsborg, som under fredstid ej är för beläggning af proviant erforderligt, bör kunna tagas i anspråk för ifrågavarande ändamål, och då svårighet ej heller torde möta att under sommartid belägga äfven trängbataljonens kasernutrymme i slutvärnet och exercishuset å fästningen med beväring, har Riksdagen ej ansett sig för närvarande böra bevilja medel till de ifrågasatta inredningsarbetena i slutvärnet samt till uppförande af särskild bevärbarsbarack för göta trängbataljon.

Deremot har Riksdagen funnit anskaffande af stallskjul för göta ingenjörbataljon erforderligt; och har kostnaden härför beräknats till 1,500 kronor.

Skjut- och exercisfält.

För förvärfvande och istandsättande af skjut- och exercisfält för andra göta artilleriregemente samt af exercisfält för andra svea artilleriregemente och Norrlands dragonregemente har Eders Kongl. Maj:t beräknat ett belopp af 95,000 kronor, nemligen för andra göta artilleriregemente 66,000 kronor, deraf 60,000 kronor till ett skjutfält vid Vaggeryd och 6,000 kronor för exercisfält vid Ryhof, för andra svea artilleriregemente 14,000 kronor och för Norrlands dragonregemente 15,000 kronor.

Emot den beräknade kostnaden för anordnande af *exercisfält* för andra göta artilleriregemente och norrlands dragonregemente har Riksdagen icke haft något att erinra.

I afseende åter å kostnaden för anskaffande af särskildt *skjutfält* för andra göta artilleriregemente föreställer sig Riksdagen, att, vare sig regementet förlägges till den ena eller den andra af de till förläggningssorter för regementet af departementschefen ifrågasatta städer, större svårigheter ej torde möta att såsom skjutfält för regementet åtminstone för den närmaste framtiden använda det vid Herrljunga belägna, af första göta artilleriregemente begagnade Remmene skjutfält, i synnerhet som, om ifrågavarande regemente förlägges till Jönköping, afståndet till dess skjutfält skulle blifva betydligt kortare än afståndet mellan första svea artilleriregementes förläggningssort, Stockholm, och dess skjutfält vid Marma. Vid sådant förhållande har Eders Kongl. Maj:ts framställning i denna del ej för närvarande af Riksdagen bifallits.

Beträffande kostnaden för anordnande af exercisfält för andra svea artilleriregemente, har densamma, under förutsättning af regementets förläggning till Upsala, beräknats till 14,000 kronor och, under förutsättning af regementets förläggning till Gefle, såsom inhemtas af statsrådsprotokollet af den 9 februari innevarande år, till 50,000 kronor. Då emellertid, enligt hvad Riksdagen inhemtat, någon svårighet ej möter att å annan del af den kronoegendom invid Gefle, hvarå det ifrågasatta exercisfältet skulle läggas, anordna fullt lämpligt exercisfält utan större kostnader, än som beräknats för anordnande af sådant fält för regementet vid Upsala, har Riksdagen ansett att, derest det af Eders Kongl. Maj:t för ändamålet äskade belopp beviljas, detta ej bör utgöra hinder för Eders Kongl. Maj:t att förlägga regementet till Gefle, derest denna stad vid slutlig pröfning af ärendet skulle i öfrigt befinnas böra föredragas.

*Angående användande af försäljningsmedlen för vissa kronans
tomter och byggnader m. m.*

Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att af de för nu ifrågavarande ändamål erforderliga medel ett belopp af 1,411,925 kronor måtte anvisas att utgå af försäljningsmedlen för ofvan omförmälda tomter och byggnader i Malmö och Ystad samt för de i statsrådsprotokollet omförmälda tomter och lägenheter i Stockholm och Göteborg, äfvensom att Eders Kongl. Maj:t måtte bemyndigas att utaf för handen varande tillgångar för kasernbyggnadsarbetena förskjuta ett belopp af 913,925 kronor, motsvarande den behållning, som beräknades uppkomma vid försäljningen af de så kallade gardestomterna, af förut omförmälda tomter och lägenheter med mera i Göteborg och af kasernetablissemnet i Ystad.

Emot dessa Eders Kongl. Maj:ts framställningar har Riksdagen icke haft något att erinra. Likaså har Riksdagen funnit lämpligt, att, i enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, för ändamålet på extra stat för år 1895 anvisas ett belopp af 400,000 kronor.

Riksdagen får härmed anmäla, att Riksdagen på grund af hvad sålunda blifvit anfördt, *dels* beslutit:

att för uppförande af ett nytt kasernetablissemnet för kronprinsens husarregemente anslå 708,000 kronor;

att för uppförande af ett nytt kasernetablissemnet för skånska dragonregementets skolor och chefsexpedition anslå 662,300 kronor;

att ej bifalla Eders Kongl. Maj:ts framställning, så vidt densamma afser uppförande af nya kasernbyggnader för Vendes artilleriregemente;

att för uppförande af ett nytt kasernetablissemnet för Norrlands dragonregemente anslå 350,000 kronor;

att för uppförande af ett nytt kasernetablissemnet för andra svea artilleriregemente anslå 859,000 kronor;

att för uppförande af ett nytt kasernetablissemnet för andra göta artilleriregemente anslå 868,000 kronor;

att för uppförande af ett nytt kasernetablissemnet för Norrlands trängbataljon anslå 340,000 kronor;

att, för verkställande af inredningsarbeten i kasernetablissemnet i Helsingborg för inrymmande af skånska husarregementets skolor och chefsexpedition anslå 10,000 kronor;

att, med afslag å Eders Kongl. Maj:ts framställning, så vidt den afser beviljande af medel till verkställande af vissa inredningsarbeten i

slutvärnet å Karlsborg samt till en bevärbarsbarack för göta trängbataljon, för uppförande af ett stallskjul åt göta ingenjörbataljon anslå 1,500 kronor;

att ej bifalla Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, så vidt den afser beviljande af medel till anskaffande af skjutfält för andra göta artilleriregemente;

att för anordnande af exercisfält för sistnämnda regemente anslå 6,000 kronor;

att för anordnande af exercisfält för andra svea artilleriregemente anslå 14,000 kronor;

att för anordnande af exercisfält för Norrlands dragonregemente anslå 15,000 kronor;

dels medgifvit:

att, derest skånska dragonregementets skolor och chefsexpedition förläggas till Ystad, dragonregementets nuvarande etablissement i Ystad må försälas mot en köpeskilling ej understigande 35,000 kronor;

att kronprinsens husarregementes nuvarande kasern, stall och ridhus samt vakt- och sjukhusbyggnader med tillhörande tomter äfvensom öfriga med grön färg å den vid statsrådsprotokollet för den 1 februari 1889 bilagda karta utmärkta, kronan tillhöriga områden i Malmö stad, med undantag endast af de med bokstäfverna A och A1 å kartan betecknade, invid citadellets inre vallgraf belägna egofigurer, må, derest regementet varder i sin helhet förlagdt till Malmö, försälas mot en köpeskilling af 498,000 kronor och de öfriga villkor, som i Malmö stadsfullmäktiges skrifvelse den 7 mars 1887 finnas närmare angifna; samt

att i köpslutet om Malmötomterna må anses inbegripna jemväl sådana möjligen icke särskildt omnämnda delar af den egentliga stadens fästningsverk å norra fronten, norra glacisen samt bastionerna Nyköping och Norrköping, som enligt 1805 års raseringsplan blifvit Eders Kongl. Maj:t och kronan förbehållna och icke sedermera med full eganderätt till staden Malmö afträdts, äfvensom samtliga de försålda områdena tillhörande kanaler och grafvar;

dels velat anhålla, att Eders Kongl. Maj:t måtte vid förläggandet af hela kronprinsens husarregemente till Malmö, fästa det villkor, att staden i aflösen för densamma åliggaude, i statsrådsprotokollet för den 1 februari 1889 omförmälda in kvarteringsbörda, såsom bidrag till nytt kasernetablissement för regementet erlägger 92,640 kronor;

dels medgifvit, att den så kallade Engeströmska lyckan vid Malmö, den för närvarande till disposition af landshöfdingen i Vesterbottens län ställda byggnad i Umeå, inegorna till indragna majorsbostället ²¹34

mantal Ytterhiske eller Hedlunda n:o 4 i Umeå landtförsamling, de å Upsala stads skifteskarta med litt. D III, D V, D VI, D VII, D VIII, D IX, D X, D XI och D XII utmärkta egoområden äfvensom 50 har af kronoegendomen Ryhof, må, derest och i den mån dessa lägenheter blifva för ifrågavarande kasernetablissemment och exercisfält erforderliga, till landsförsvaret upplåtas, att tillträdas å tider, då nuvarande innehafvares nyttjanderätt löper till ända eller hvarom eljest öfverenskommelse med dem kan varda träffad;

dels beviljat, utöfver de bidrag till kasernbyggnaderna å tillsammans 1,042,640 kronor, som sålunda böra tagas i beräkning såsom påräknelig tillgång i detta hänseende, för ifrågavarande kasernbyggnadsarbeten äfvensom för anordnande af exercisfält för andra göta och andra svea artilleriregementen samt Norrlands dragonregemente tillsammans 2,791,160 kronor, att utgå med 1,411,925 kronor af försäljningsmedlen för nyssnämnda tomter och byggnader i Malmö och Ystad, äfvensom för de i statsrådsprotokollet af den 9 mars 1894 omförmälda tomter och lägenheter m. m. i Stockholm och Göteborg, samt af återstående 1,379,235 kronor på extra stat för år 1895 anvisat 400,000 kronor;

dels medgifvit att, derest brist å det belopp, som för ett kaseru-etablissemment anslagits, skulle uppstå, till täckande deraf må användas möjligen uppkommande öfverskott å det för annat etablissemment anslagna belopp; dock under vilkor att samtliga etablissemment varda med sålunda anslagna belopp i fullbordadt skick uppförda i hufvudsaklig öfverensstämmelse med framlagda planer;

dels och bemyndigat Eders Kongl. Maj:t att utaf för handen varande tillgångar för kasernbyggnadsarbetena förskjuta ett belopp af 913,925 kronor, motsvarande den behållning, som beräknas uppkomma vid försäljningen af de så kallade gardestomterna, af förut omförmälda tomter och lägenheter med mera i Göteborg och af kasernetablissemmentet i Ystad.

Stockholm den 9 maj 1894.

Med undersätlig vörndnad.